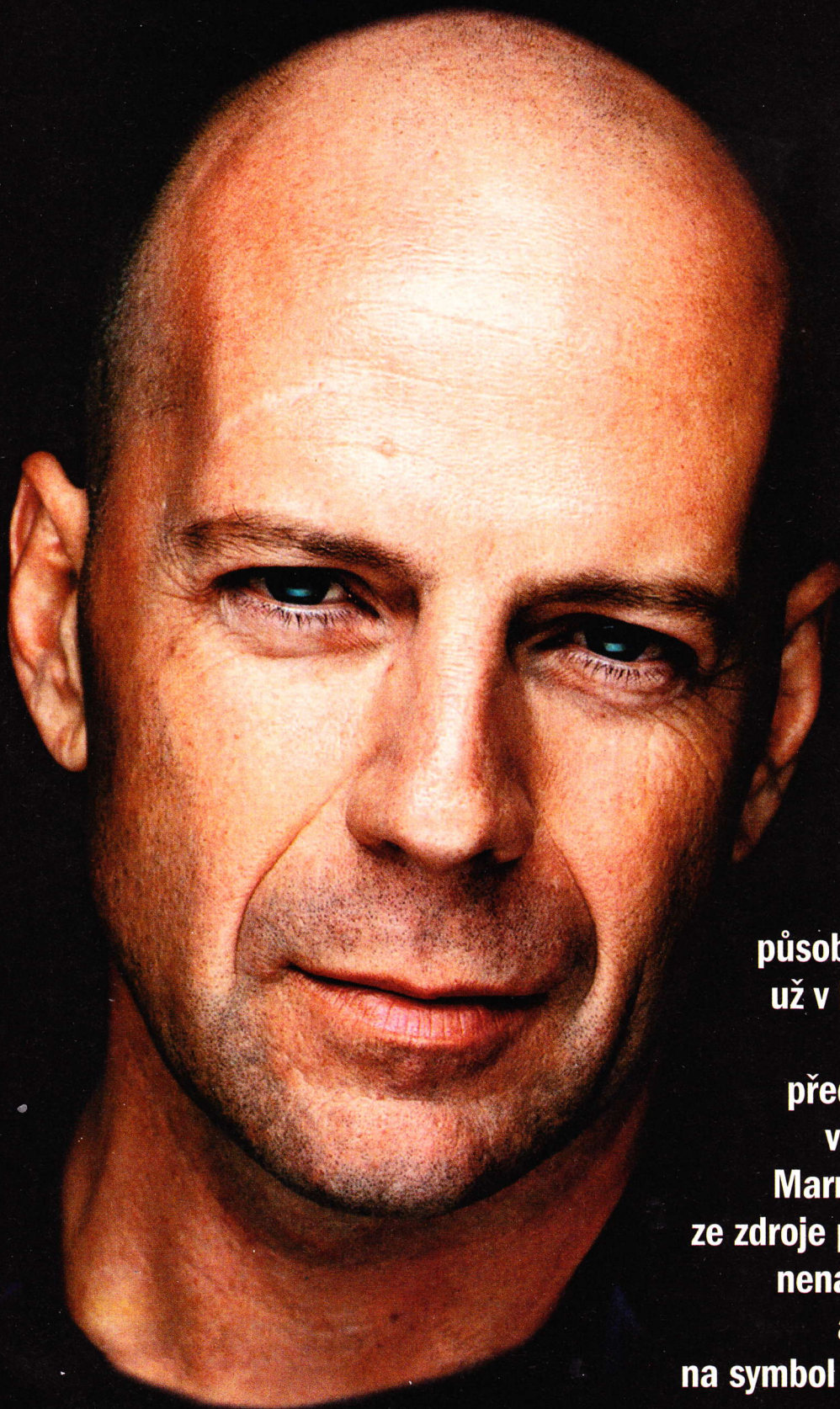

Muži nahore bez

Zvětšující se kouty,
lysiny na temeni.
Postupující pleš
působila mužům mindráky
už v hlubokém starověku.
Ztrátě vlasů se naši
předkové snažili zamezit
vším, co bylo po ruce.
Marně. A tak nezbylo než
ze zdroje pocitu méněcennosti
nenápadně udělat devízu
a povýšit holou hlavu
na symbol sexuality a úspěchu.

Lebku potřete pastou z tuku lva, hrocha, krokodýla, kočky a hada. Tak zní nejstarší dochovaný lékařský recept proti plešatosti, jak jej zachytil Ebersův papyrus vzniklý zhruba kolem roku 1550 před naším letopočtem v Egyptě.

Kdyby náhodou tato sofistikovaná metoda nezabrala, doporučovali tehdejší lékaři aplikovat na pokožku hlavy ještě směs z úlomků nehtů, popela ze sežehnutých bodlin ježka, medu a alabastru. Už v té době muži považovali svou řídnoucí kštici za něco, proti čemu je potřeba bojovat. A to jakkoli nevábně vyhlížejícími prostředky.

Hlava pomazaná

Kleopatra láskyplně masírovala Caesarovu pleš masť z mletých myší, medvědího sádla a koňských zubů. Bezvýsledně. Římský diktátor se přes veškeré snahy vepsal do dějin jako otec „přehazovačky“. Když jej opustily i poslední zbytky kadeří, zvolil nešťastný císař maskovací manévry v podobě vavřínového věnce.

Nejslavnější lékař starověku Hippokrates si zase svou rozrůstající se lysinu trpělivě potíral směsí opia, křenu, kmínu a holubích výkalů. O neúspěchu této metody svědčí i fakt, že dnešní doktoři označují extrémní případy ztráty kštice výrazem Hippokratova pleše. V něčem však antický myslitel dobu předběhl – jako první si všiml, že eunuchy vypadávání vlasů netrápí. O více než dva tisíce let později potvrdila jeho hypotézu, že problémy s plešatěním může zastavit kastrace, i moderní medicína.

Invence v hledání léku, který by zamezil ztrátě kadeří, neznala mezí ani v novějších dobách. Vikingové sázeli na smrduté mazání z husích exkrementů, domorodí Američané věřili v léčivé vlastnosti obkladů z kravského hnoje a anglický král Jindřich VIII. volil polévání hlavy koňskou močí. Ani ty nejodvážnější ingredience však mizející porost hlavy k opětovnému růstu nepřesvědčily.

„Stovky mastiček a olejů nezařadily, protože příčin padání vlasů je mnoho a žádná bylina neumí vyřešit vše. Navíc, co se masť zvenčí a není na úrovni nanočástic, se přes kůži k vlasovým kořínkům v podstatě nedostane. Tudíž to ani fungovat nemůže,“ vysvětluje Peter Hajduk, odborník na vlasové problémy a jejich transplantaci z Panacea Hair Clinic.

Bitvy na vlasové linii

Něco jako vysavač na hlavu. Tak se dá přiblížit přístroj, do kterého vkládali plešatí

◀ **NAHRÁTÁ PLEŠ.** Ve dvacátých letech minulého století měly úbytku vlasů zamezit elektrické čepičky.

lidé všechny své naděje v roce 1936. Vynález jménem Xervac z dílny vyhlášené firmy na rádia a automobily spoléhal na to, že když se pokožka hlavy podrobí intenzivnímu sání, vlasy z ní znovu vyraší. Revoluční mašinu si pánové najímali v amerických holičstvích. Netřeba dodávat, že úspěch se jaksí nedostavil.

Podobně dopadly i elektrické čepičky, které si měli postižení přikládat na hlavu na čtvrt hodiny denně. Přístroj pokožku zahříval, což mělo stimulovat vlasové cibulky. Výsledek? Lehce přismahlá kůže. A vlasy nikde.

Elektrické šoky, stimulující hřebeny, nejrůznější druhy ozařování, terapie hypnózou, vytrvalé stoje na hlavě... Všechny snahy zastavit úbytek hřívy byly dlouhá léta marné. Než se rokem 1939 nastartovala éra vlasových transplantací.

Od osmdesátých let se začaly prosazovat nejrůznější pilulky na podporu růstu

kadeří. Jejich průkopníkem byl Minoxidil, lék na vysoký krevní tlak, který měl pro plešaté pány velmi příjemné vedlejší účinky. Nevýhodou bylo, že hřívu se po užití podobných medikamentů nedařilo udržet pouze v oblasti hlavy.

Klobouky a sucho v mozku

Androgenní alopecie. To je odborný název pro nejčastější příčinu ztráty vlasů u mužů. Podle lékařů za jejím vznikem stojí genetika v kombinaci s hormonální nerovnováhou. Ne vždy však měli odborníci o důvodech holohlavosti tak jasno.

„Sundej si tu čepici, budeš mít pleš,“ slychají mnozí pánové dodnes od svých babiček. Teorie o tom, že za vypadávání vlasů může nošení těsných klobouků a jiných pokrývek hlavy, fungovala jako evangelium až do konce druhé světové války. Čas od času se však objevily ještě bizarnější názory.

„Příčinou plešatění je sucho v mozku a to, jak se orgán svým smršťováním odděluje od lebky,“ nechal se v roce 1778 slyšet anglický básník Samuel Johnson a označil tak holohlavce za hlupáky. Mimo chodem, s předsudky kvůli své lysině bojoval už biblický prorok Eláša.

Negativní asociace vyvolávaly hlavy bez porostu v lidech po staletí. A komplexy mužů s vlasovými problémy se ve sebe prohlubovaly. Svou vadu na kráse se tedy snažili skrývat, jak jen to šlo. Než aby šli „s pleší ven“, volili raději nejrůznější paruky či tupé.

Situaci jim na čas ulehčila barokní móda 17. a 18. století, kdy se pompézní paruky staly znakem urozenosti. Čím větší, tím lepší reputace nositele. Po Francouzské revoluci však tento trend pomalu vymizel a plešatým nezbylo než se na dlouhá léta uchýlit k přičeskům imitujícím přirozený účes. A žít ve strachu z odhalení.

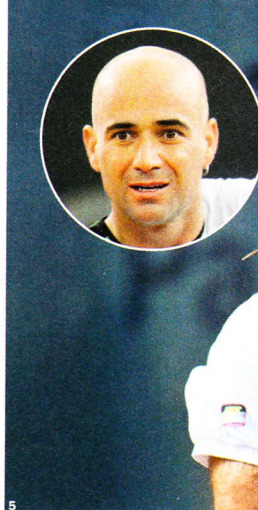
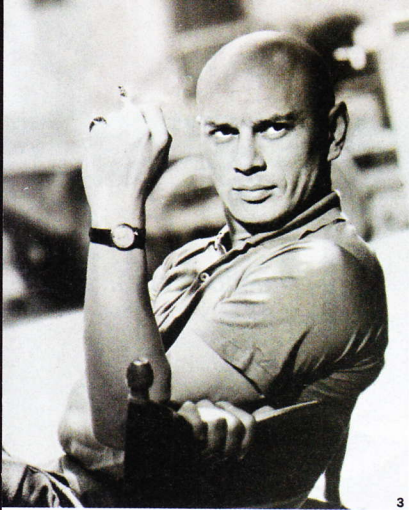
„Během zápasu jsem se modlil. Ne za vítězství, ale aby můj přičesek vydržel,“ ▶

Plešatá čísla

- **25 % mužů** začíná ztrácet vlasy už ve 25 letech. V padesáti se tento problém týká poloviny pánů. O deset let později **plešatí 75 % mužů.**
- Přibližně **100 vlasů** vypadne člověku každý den. Po umytí jich obvykle ztrácíme až **300.**
- Na celém světě žije téměř **1,5 miliardy** plešatých lidí.

Když jsou vlasy v pořádku...

- Průměrně máme na hlavě zhruba **100 tisíc vlasů.** Záleží však i na jejich barvě. Blondatí lidé mají cca 140 tisíc vlasů, zatímco zrzci asi jen 80 tisíc.
- Za jediný den vlas vyroste o **0,344 milimetru.** Za rok se vlasy průměrně prodlouží o 12 centimetrů.
- Na každý centimetr čtvereční pokožky hlavy se vejde až **120 vlasů.**

▲ **IKONY PROSTÉ VLASŮ.** I díky populárním hercům jako Yul Brynner (vlevo) nebo Telly Savalas (vpravo) se plešouni postupně přestali za holou hlavu stydět.

▲ **TENISTA V PARUCE.** Andre Agassi se dlouhá léta proháněl po kurtech s přišpendleným hárem. V roce 1995 si na radu přítelkyně zbytky vlasů oholil.

vzpomíná tenista Andre Agassi ve svých memoárech, jak ho nervy ze špatně připevněné paruky stály porážku ve finále grandslamového French Open 1990. Zakládal si totiž na image muže s bouřlivými kučery a s jejich ztrátou se neuměl smířit. Rozhodl se proto, že se o jeho handicapu veřejnost nesmí dozvědět, a dlouhá léta řádl na kurtech s přišpendleným hárem.

Svět patří plešatým

Proč je vlastně tak těžké ztrátu kštice překousnout? „Vlasy jsou nedílnou součástí naší identity, zakládáme si na nich už od dětství. Patří k naší sociální vizitce,“ říká psycholog Jan Kulhánek ze zařízení Psychoterapie Anděl. Právě plešatění spolu s nevyhovující velikostí penisu způsobuje mužům vůbec nejhlubší mindráky. A to i přesto, že jedenadvacáté století holohlavcům vyloženě přeje.

Pleš je sexy! hlásají dnes titulky ženských magazínů. K radikálnímu obratu ve vnímání mužů s tímto „úcesem“ bezpochyby přispěla i popularita hvězd s ukázkově naleštěnými lebkami. Nejprve plešounům pomalu prošlapal cestu Yul Brynner (představitel pistolníka Chrise Adamse ze *Sedmi statečných*), Telly Savalas (inspektor Kojak) nebo v tuzemsku oblíbený zpěvák Karel Hála. Holohlavou polívčičku si pak přihlíželi Bruce Willis, Sean Connery nebo třeba Samuel L. Jackson.

I díky nim mohli zakřiknutí plešouni pomalu odložit stud. Než aby se snížili k zoufalým kamuflážím ze zbytků své hřívy, holí si dnes raději hlavy úplně do hladka. Proč ne, když i nejruznější celosvětové statistiky přisuzují plešatým pánu větší úspěch. Lysinou se podle nich pyšní většina špičkových manažerů a jiných vysoce postavených lidí.

Ve svém údelu se současná vlasů prostá komunita podporuje na vlastních webech,

kde se chválou na holé lebky nešetří. „Mám lehkou samoučelnou teorii, že plešatí muži jsou lepší milenci. V první řadě za to může vděk – holohlavý muž je z toho, že se ocitl v posteli se ženou, tak nadšen, že udělá cokoli, a to s chutí,“ hlásá třeba americký komik a neoficiální mluvčí proplešatělých Larry David. „Také mají testosteron na rozdávání. Vždyť i kvůli němu o vlasy přišli,“ podporuje své tvrzení.

Holohlavci hrdě vystupují v reklamách, jejich čela se lesknou z billboardů, platí za svůdce i intelektuály. Přesto však někde ve skrytu duše po divoké kštici stále baží. Jak si jinak vysvětlit, že jenom v Americe se každý rok investuje do nejrůznějších krémů, léčivých procedur a vlasových napodobenin tři a půl miliardy dolarů?

Holohlavé Česko

Zatímco běloši jsou k řídnutí vlasů nejnáchylnější, mezi Asiaty nebo indiány byste

přirozeného plešouna hledali poměrně obtížně. Česko je ovšem podle některých průzkumů malým rájem holohlavých. Výsledky terénního výzkumu japonské sekce cestovatelského portálu TripAdvisor z roku 2011 dokonce tvrdí, že v tuzemsku plešatí téměř čtyřicet tři procent mužů. Na paty nám však výrazně šlapou Španělé a Němci.

Oproti tomu v Číně je podle studie pravděpodobnost, že narazíte na člověka s lysinou, minimální. V Japonsku je zastoupení plešatících mužů v porovnání s ostatními asijskými státy největší.

Tamní Kitakyushu Hotel Plaza dokonce nedávno začal nabízet hostům trpícím ztrátou vlasů slevu. Za nápadem sice původně stály rozčilené uklízečky, které si stěžovaly na chomáče vlasů v odtocích sprch a v umyvadlech. Nakonec však netradiční nabídka zafungovala jako dokonalý marketingový tah.

Revoluce 2020?

V dnešní době existuje bezpočet metod na podporu růstu vlasů. S univerzálním řešením však zatím nikdo nepřišel. Laboratoře po celém světě proto neúnavně vyvíjejí technologie, které mají lidem vlasy navrátit. Definitivně a bezbolestně. Nej očekávanější počín v boji proti alopecii se podle britského deníku The Telegraph rodí v Japonsku. Nový způsob rozmnožování a transplantování vlasových folikulů má přinést už v roce 2020.

„Ve světě padání vlasů je toto téma živé od pozdních devadesátých let. Nyní se budí lepší, nebo implantuje částice kůže na cílovou oblast hlavy. Nějaký čas to trvá, člověk u toho trochu trpí. Nová metoda by měla znamenat několik vpichů malé jehly za několik minut,“ říká Peter Hajduk. „Ale že to bude v roce 2020? K tomu jsem trochu skeptický. Nicméně se na to těším,“ uzavírá lékař.

Radka Římanová

Jak plešatí ženy

Vlasy pochopitelně nepadají jenom mužům. Jen v Česku je jejich ztrátou postiženo až 35 procent ženské populace. Úplnou plešatostí trpí asi jedno procento evropských žen. Po čtyřicátém roce viditelně řídnu vlasy až 40 procentům dam. Za tyto problémy ve většině případů mohou stejně jako u mužů genetické dispozice a hormony. Úbytek vlasů řeší ženy nejčastěji v období těhotenství a po porodu, kdy je jejich padání normální, nebo v období menopauzy. Oproti mužům však něžnému pohlaví padají vlasy v jiném „grafickém obraze“.

6